

PODIUM



Stuur uw lezersbrief (max. 250 woorden) of gastopinie (max. 850 woorden) naar opiniereactor Fons Knegtel: opiniereactie@bd.nl. Alleen bijdragen met naam en woonplaats worden geplaatst. Kijk ook op bd.nl/opinie.

Didactisch talent wordt bij opleiding niet gezien

Linda Sprong
Opinie

De Onderwijsraad kwam met een rapport waarin 'pijnlijke keuzes' moeten worden gemaakt om het [BD 29 juni; 'Voorstel: vier dagen les om lerarenrekort te tackelen?']. Twee voor twaalf, dus. Er worden meerdere oplossingen benoemd voor het tekort; minder parttime werken, fulltime werken belonen, stagiaires al zelfstandig voor de klas zetten. Niet allemaal even realistische ideeën, maar ideeën niet-temin. Ik heb ook wel ideeën.

Deze ideeën zijn haalbaar, maar tegelijkertijd onlosmakelijk verbonden met het niet functioneren van de lerarenopleiders. De conservatieve rol van deze opleidingen, gecombineerd met de zwakke inhoud en gebrekkige didactiek, maakt het dat potentiële docenten daar worden weggejaagd.

De inhoud van de eerstejaarsopleiding is echt om te huilen. Klassenstijf. Didactisch talent wordt niet gezien. Niet beloond. Niet de didactisch meest onderlegde docenten komen in aanmerking voor een lucratieve bovenbouwpositie. Maar aanzien. De crux is dat dit vervolgens gepaard gaat met didactisch bijzonder zwak onderlegde docenten, van wie het leeuwendeel zelf niet zou functioneren in het voortgezet onderwijs. Dit zorgt ervoor dat het één van de minst inspirerende plekken is om te leren hoe in de bovenbouw moet worden lesgegeven.

En dat wringt.

Een opleiding tot bovenbouwdocent die zo aan het hameren is op ingewikkelde vakinhoud, daar robuust aan vasthoudt terwijl er niet één keer een eindexamen onder mijn neus is geduwd (dat is immers het doel van de opleiding tot bovenbouwdocent), is zich simpelweg niet bewust van de maatschappelijke verantwoordelijkheid die het heeft. Het aantal aanmeldingen voor nieuwe studenten neemt jaarlijks af, maar de erogen rol hierin lijkt niet tegen het licht te worden gehouden.

De docentenopleiding moet anders. Potentiële docenten moeten aangemoedigd worden. Het eigen functioneren moet geëvalueerd worden (!). En bovenal; de kwaliteit van het onderwijs moet echt omhoog. En dat begint bij weten wat er op een school gebeurt.

■ Linda Sprong woont in Tilburg.

Inhoud van de eerstejaarslerarenopleiding is echt om te huilen

Luister naar de ideeën van boeren

Al enkele jaren vinden er gesprekken plaats tussen boeren en onafhankelijke adviseurs over hun toekomst. Hierdoor ontstaan ideeën die voor de ontwikkeling van het buitengebied belangrijk kunnen zijn. Maar vaak stuit de individuele boer op de muur van bureaucratie. Dus: waar zijn die ambtenaren en bestuurders met lef?

Peer Verkuiljen
Ivka Orbon

Het wederzijds vertrouwen tussen boer en overheid is zwaar beschadigd. Partijen op landelijk niveau komen er niet uit. Onduidelijkheid heeft al te lang tot stilstand in het buitengebied geleid. Hoe is hier beweging in te krijgen? Nu de beëindigingsregeling definitief is, kunnen stappen worden gezet. Maar financiering van de beëindiging is nog geen perspectief.

Onze ervaring is dat het cruciaal is om op lokaal niveau aan de slag te gaan met wensen en ideeën van welwillende boeren, want die zijn er genoeg. Zo is van onderaf te bouwen aan vertrouwen. Want juist dat is nodig om belangrijke veranderingen in het buitengebied tot stand te brengen.

Beweging van onderaf
Individuele boeren hebben een veelkleurig palet aan eigen ideeën en idealen. Per boer en per gebied is de situatie anders. Natuurlijk kunnen wensen van boeren boten met wat er in het gebied mogelijk is. Maar dat geldt lang niet altijd. Dus kunnen nu al stappen worden gezet. We hoeven niet te wachten op landelijke besluitvorming over de vraag of de deadline van de stikstofdoelen 2030 of 2035 wordt. (!). En bovenal; de kwaliteit van het onderwijs moet echt omhoog. En dat begint bij weten wat er op een school gebeurt.

Om gestopte boeren, of boeren die overwegen te stoppen of op een andere manier door willen, te helpen in het creëren van een nieuwe toekomst, zijn via VAB-IMPULS meer dan achthonderd vouchers uitgekeerd in Brabant. Met deze vouchers schakelen

boeren een onafhankelijke adviseur in om mogelijkheden te verkennen. De aanpak is erop gericht om vanuit de boer een brug te slaan richting gemeente en provincie. De door de provincie gefinancierde aanpak is gestart vanuit de zorgen over leegstand en de verpaupering in het buitengebied. Inmiddels is gebleken dat deze aanpak een bijdrage levert aan het hervinwen van vertrouwen tussen boer en gemeente.

VABIMPULS gaat uit van de specifieke situatie per boer. Ingecalculeerd wordt dat afscheid nemen van de veehouderij voor de boer zakelijk en emotioneel vaak lastig is. Niet alleen financieel, ook persoonlijk. Stoppen gaat ook over het vak dat je met hart en

Overheid: maak gebruik van de energie die in het veld volop aanwezig is

ziel hebt uitgeoefend, het gaat over je gezin, je identiteit en over de plek waar je bent opgegroeid.

Boer houdt regie

De adviseurs zijn vooral begeleiders van de boer; onafhankelijke deskundigen die niet worden betaald door de boer in kwestie. De neutrale adviseurs luisteren, stellen vragen en reiken mogelijkheden aan. Ze helpen de boer een duidelijk beeld te krijgen van de situatie. Zakelijk, financieel en persoonlijk. Samen wordt gekeken op welke persoonlijke interesses is in te haken om het toekomstige leven (opnieuw) vorm te geven. Er wordt niets overgenomen door de deskundige; de boer heeft en houdt de regie.

Verder voeren adviseurs het gesprek met ambtenaren en bestuurders om zo de verbinding

tot stand te brengen tussen boer en overheid. De deskundigen zijn aan zet om de brug te slaan tussen boer en (lokale) overheid. Deze aanpak verlangt van de boer de toekomstplannen vanuit meerdere invalshoeken te bekijken. Niet alleen 'wat betekent het voor de omgeving?' Ze worden uitgedaagd om tot plannen te komen die ook maatschappelijke meerwaarde bieden.

Muur van onbegrip

Ondanks dat gemeenten hier en daar zeker constructief zoeken naar mogelijkheden, zien we helaas ook dat veel van deze toekomstplannen bij gemeenten op de plank belanden. Of ambtenaren beoordelen ze te snel als niet passend voor het gebied en in strijd met de regels. En zo loopt de individuele boer zich stuk op de bureaucratie. Dit is precies waarop bemiddelaar Johan Remkes doelt als hij inleving vraagt voor de situatie van de boer. Het gesprek hierover moet volgens Remkes op het erf plaatsvinden. Regen tijdig 'nee' vooraf, maar interesse tonen en samen kijken naar wat wel mogelijk is.

Natuurlijk is het niet zo dat overal alles kan of moet kunnen. Een oplossing voor het vraagstuk van de boer moet passen bij het gebied. Moet er meer ruimte komen voor waterberging? Moet er meer natuur ontwikkeld worden? Neem dat gegeven mee om tot echte oplossingen te komen. Door uit te gaan van het vraagstuk van de boer, kan gekeken worden naar de haalbaarheid van een maatwerkoplossing. Omgekeerd, als uitgegaan wordt van de regels, zijn veel deuren bij voorbaat al gesloten.

De huidige situatie vraagt om ambtenaren en bestuurders met lef. Bij gemeenten én provincie. Zij die de grenzen van regels durven op te zoeken en er overheen durven te gaan als dat verantwoord is. Zij die het gesprek aan-



◀ Aan de keukentafel praat de boer met neutrale adviseurs over de toekomst van het bedrijf.

FOTO: MARC BOLUSIS

gaan met de boer denken in mogelijkheden, elke keer opnieuw.

Non-argument

Een vaak gehoord tegenargument is dat dit precedenten schept. Daarbij wordt eraan voorbijgegaan dat elke situatie anders is. Een ander veelgehoord tegenargument is dat de maatwerk aanpak te tijdrovend is in een tijd waarin er grote capaciteitsproblemen zijn. Het klopt dat maatwerk arbeidsintensief is. Maar door te investeren aan het begin (in gesprek gaan met de boer en samen naar oplossingen zoeken) boek je later tijdswinst. Want hoeveel tijd kost het als een boer na iedere afwijzing (noodgedwongen) weer opnieuw met een voorstel komt? Het zijn juist die afwijzingen waar zoveel tijd in gaat zitten. Met een betere afstemming win je tijd. En het roept ook nog eens meer begrip en vertrouwen op.

Onze oproep aan de overheid is dan ook: ga aan de slag met de individuele plannen. Benut de *quick wins* die ze opleveren. Maak gebruik van de energie die in het veld volop aanwezig is. Juist daar zou de provincie gemeenten kunnen helpen. Zodat beweging op gang komt, een eerste stap in een keten aan veranderingen. In onze

De neutrale adviseurs luisteren, stellen vragen en reiken mogelijkheden aan

ogen een praktische manier om invulling te geven aan omgevingskwaliteit in het buitengebied en de transitie van de landbouw.

Om landelijk gebied heeft veel te bieden op het gebied van rust, recreatie, voedsel, natuur en gezondheid, klimaat én energie. Belangrijke thema's waarop met ondernemerschap is in te spelen. Daar moet wel de mogelijkheid toe worden geboden. Door een overheid die dat faciliteert.

Dit allemaal voor een leefbaar buitengebied.

■ Peer Verkuiljen is projectleider VABIMPULS. Ivka Orbon is directeur van BrabantAdvies. Als onafhankelijk provinciaal adviesbureau publiceerd BrabantAdvies onderlangs een advies over de toekomst van VABIMPULS.

DE STELLING

Het was de natste lente van deze eeuw en toch staat op sommige plekken het grondwater alweer zo laag dat problemen dreigen. In een open brief roepen de grondwaterpartners op om vooral extra zuinig om te gaan met (grond)water. Vindt u dat de waarschuwing terecht is? Wat zijn uw ervaringen met de droogte en hebt u misschien een beter voorstel?

De stelling van komende week:

Zelf grondwater oppompen bij droogte is onverstandig omdat de aanvoer van drinkwater in gevaar komt

Reageren op bd.nl/opinie of opiniereactie@bd.nl

LEZERSBRIEVEN

Hoezo verontwaardigd?

Onlangs buitelden politici over elkaar heen en gebruikten het woord 'intimidatie' als reactie op het vermaende twitterbericht van Farmers Defence Force (FDF). Het is niet de eerste keer dat politici zich bedreigd voelen. Caroline van der Plas had het nog over 'bangmakerij' en de rol die de politici hier zelf in spelen. Vanwaar toch telkens die verontwaardiging? Het is niet goed te praten dat een burger agressie gebruikt tegen een volksvertegenwoordiger. Evenzo is het niet goed te praten dat een volksvertegenwoordiger 'geweld' gebruikt tegen de samenleving. Geweld door de dialoog te laten escaleren. Geweld door niet met oplossingen te komen voor prangende en existentiële problemen. Mag je jouw volksvertegenwoordiger rechtstreeks benaderen als hij/zij jou niet meer vertegenwoordigt? Mag je advies geven? Of verschillen volksvertegenwoordigers zich achter de term 'representatieve democratie'. In andere woorden: 'Je hebt ons op 17 maart 2021 gekozen en pas op 18 maart 2025 zijn we weer geïnteresseerd in jouw mening. Tot die tijd beslissen wij over jou'.

Coen Jaekens
Esbek

Onze voorzieningen

Wat zijn we in Nederland toch goed in problemen verzinzen. Nu weer het 'grote probleem' dat een aantal voorzieningen in de buurt te wensen overlaat [BD 27 juni; 'Lang onderweg naar apotheek of station?']. Bijna 2 miljoen Nederlanders moeten meer dan 4 kilometer reizen om bij een bibliotheek, zwembad, trainingslocatie of café te komen. Dat de overheid die dat faciliteert.

Wat heeft Willem-Alexander zaterdag eigenlijk gedaan? Excuses of excuses aangeboden? Ik denk het laatste! Om vergerving vragen met alleen excuses lijkt mij dus niet op zijn plaats. Verrijking van ons Koninkshuis aan het slavernijverleden is geschat op 500 miljoen en nu wordt er 200 miljoen van ons belastinggeld uitgegeven aan compensatie c.q. genoeëdoening. Het moet niet gekker worden.

Eric Mathieu
Tilburg



▲ Renske Leijten (SP) tijdens het vragen uurje. FOTO: PHILIP NIEUWIS

'zielige' mensen in Amerika, Canada en Australië, die misschien wel 100 kilometer van deze voorzieningen wonen, ook nog wat geld inzamelen om hen uit hun 'lijden' te verlossen.

Henk Boeijen
Berghem

Renske Leijten

Helaas, ze stopt ermee [BD 3 juli; 'Tijd om uit de Haagse bubbel te stappen?']. De vrouw die veel aan het licht bracht, haar tanden erin zet (samen met Pieter). Het gaat haar te langzaam. Rutte en je team, jullie worden bedankt. Denken jullie ook maar eens aan stoppen.

Beter nog, stop er gewoon mee. Marco Croes
Tilburg

Excuses of excuses?

Wat heeft Willem-Alexander zaterdag eigenlijk gedaan? Excuses of excuses aangeboden? Ik denk het laatste! Om vergerving vragen met alleen excuses lijkt mij dus niet op zijn plaats. Verrijking van ons Koninkshuis aan het slavernijverleden is geschat op 500 miljoen en nu wordt er 200 miljoen van ons belastinggeld uitgegeven aan compensatie c.q. genoeëdoening. Het moet niet gekker worden.